

1-2-2006

MOOIE UITDRUKKINGEN

Vóór, tijdens of na een partij worden vele woorden, spreuken en uitdrukkingen gebezigd. Tijdens clubavonden of toernooien is het vaak lachen geblazen. Er zijn spelers die hun vaste uitdrukkingen hebben. Clubgenoten of vrienden die deze spelers goed kennen, voelen die uitdrukkingen meestal al aankomen. Neem een willekeurige clubavond bij een willekeurige club. Het is muistil en het enige geluid komt van de tikkende schaakklokken. Af en toe roert iemand in zijn koffie, er verschuift een stoel of er is een diepe zucht te horen van iemand die niet lekker uit de opening komt. Als er zo'n vijf minuten voorbij zijn, weet iedereen dat elk moment uit een bepaalde hoek een bepaalde uitspraak zal komen. Dat gaat elke week zo. Ieder heeft z'n vaste uitdrukkingen. En jawel, uit de hoek roept een mannenstem: „Tsja prutsen is ook schaken!” Hij heeft een zet gedaan waar hij niet tevreden over is en ergert zich. Maar hij weet dat hij geen Kasparov is en dat de meeste clubgenoten voor de gezelligheid en het sociaal contact komen. De 'prutser' heeft het zelf misschien niet eens in de gaten, maar hij zegt het elke week rond dezelfde tijd. Zo kan het tijdens een clubavond de hele avond doorgaan. Dan de één, dan de ander. Dan uit de ene hoek, dan uit de andere hoek. Bij verenigingen waar het niet alleen om het schaken gaat, maar ook om de gezelligheid, wordt het zeer op prijs gesteld dat de stilte af en toe met

een grap en lachsalvo onderbroken kan worden.

Uw rubriekschrijver wil u hierbij oproepen om leuke woorden, spreuken en uitdrukkingen in te zenden. Het hoeven niet per se woorden en uitdrukkingen in de Nederlandse taal te zijn. Het mag ook in het Limburgse dialect. Soms klinkt iets namelijk veel leuker in de eigen taal van de streek! Tien inzendingen worden na beoordeling door een jury met een prijs beloond! Inzendingen kunnen (met een korte onderbouwing) gestuurd worden naar het e-mailadres f.clevers@mgl.nl

Wie niet over e-mail beschikt, kan bellen: 046-4116519.

Om u alvast op weg te helpen en

een idee te geven wat de bedoeling is, volgen hier enkele voorbeelden.

Leuke schaakwoorden zijn bijvoorbeeld *schwindelen*, *Zugzwang* en *J'Adoubé* en leuke uitdrukkingen zijn bijvoorbeeld: *er moet meer geknuppeld worden en hij staat mat als een gieter*. Mooi is ook de opmerking van iemand die antwoord geeft op de vraag hoe zijn stelling is: *„Ik sta een hele toren voor!”* (alsof er ook een halve toren bestaat!). Een

mooie uitspraak viel ook ooit te noteren uit de mond van wijlen Sraar van Megen uit Arcen. Een aantal leden van schaakvereniging Arx zat (n jaar of 20 á 25 geleden) een partij te analyseren.

Sraar van Megen liet zijn clubgenoten een magnifieke offercombinatie zien die tot zeer duidelijke winst leidde. Waarop een van de Arx-leden hem toeriep: „Maar Sraar, als je zo en zo speelt is het toch simpel mat!”. Maar Sraar vond de combinatie van zón grote schoonheid dat hij de historisch geworden woorden sprak: *„Mat is niet altijd het beste”*. Deze spreuk wordt binnen de Noord-Limburgse vereniging nog altijd in ere gehouden. Mathieu Schlijper van schaakvereniging Attaque uit Valkenburg herinnert zich dat hij als jongetje van een jaar of zes hoorde wat zijn vader (1899-1969) schijnbaar gedachteloos mompelde als hij een moeilijke keuze moest maken: *„Was macht ein kluger Hausvater jétzt!”* Deze noodkreet heeft vader Schlijper ook beslist enkele keren geslaakt in een partij tegen grootmeester Botwinnik toen deze in 1958 een simultaan gaf tegen de Kerkraadse Schaakvereniging (ZIE FOTO).

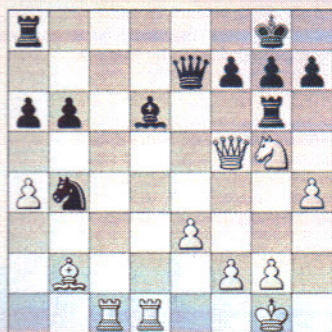

De heer Schlijper aan het werk tegen grootmeester Botwinnik (1958) tijdens een simultaan bij de Kerkraadse Schaakvereniging. „Was macht ein kluger Hausvater jétzt!”

GROOTMEESTER WERLE

Nederland heeft er weer een schaakgrootmeester bij: Jan Werle. In de grootmeestergroep C van het Corus-toernooi in Wijk aan Zee behaalde hij zijn derde grootmeesternorm. Hier volgt een mooi spelmoment uit een van zijn partijen tijdens 'Corus'.
Werle - Jonkman
ZIE DIAGRAM 1

Diagram 1

27. Txd6! Dxd6 28. Dxf7+ Kh8
29. Dc4 Txxg5 30. hxxg5 Pd3 31.
Dc8+ Df8 32. Lxxg7+! Kxxg7 33.
Dd7+ Kg8 34. Dxd3 en wit heeft
een gewonnen eindspel (1-0).

De volgende partij komt eveneens uit de C-groep van het Corus-toernooi.

K. van der Weide - P. Hopman
ZIE DIAGRAM 2

Wit staat een stuk achter, maar heeft een prachtige pion op b7.
30. Dd3!! Dc6? 31. Tf7 Le6 32.
Dg3 Tg8 33. Dxxg7+! Txxg7 34.
b8D+ Dc8 35. Tf8+ Dxf8 36.
Dxf8+ Lg8 en wit staat gewonnen.
Zwart speelde nog door tot de 49e zet (1-0).

Tijdens het Corus-toernooi is ook weer een kampioenschap gehouden voor (ex-)parlementariërs. Onder hen bevond zich oud-hoogleraar en voormalig senator Johan van Hulst. Sommige tegenstanders

vonden dat Van Hulst nog niets aan schaakkracht heeft ingeboet. De man is bijna 95!

Topalov is momenteel dé smaakmaker in de schaakwereld. De volgende partij spreekt wat dat betreft boekdelen.

Topalov-Aronian,
Corus-toernooi 2006
ZIE DIAGRAM 3

Wie komt er nou op het idee om in deze stelling zijn toren te offeren? Niemand toch? Topalov wel:
18. Txe4.

Zeer agressief. Topalov krijgt niet meteen voordeel, maar vertrouwt erop dat hij voldoende compensatie zal krijgen.

18...dxe4 19. Pe5 Dd5 20. De1 Lf5
21. g4 Lg6 22. f3 b4 23. fxe4

inmiddels heeft wit ruim voldoende

compensatie

23...De6

24. Lb2 Lf6

25. Pxc6 Dxc6

26. e5 Da6 27. exf6

Tfe8 28. Df1 De2

29. Df2 Dxxg4 30. h3 Dg5

31. Lc1 Dh5 32. Lf4 Tbd8

33. c6 Le4 34. c7 Tc8 35. Te1

Dg6

ZIE DIAGRAM 4

36. Txe4

opnieuw een offer, en toevallig weer met de toren op e4.

36...Txe4 37. d5

de witte pionnen moeten nu het werk doen.

37...Tce8 38. d6 Te1+ 39. Kh2 Df5

40. Dg3 g6 41. Dg5 Dxxg5 42. Lxxg5

Td1 43. Lc6 Te2+ 44. Kg3 (1-0)

ZIE DIAGRAM 5

Een fantastische eindstelling.

Diagram 2

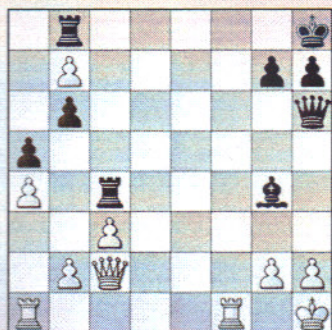

Diagram 3

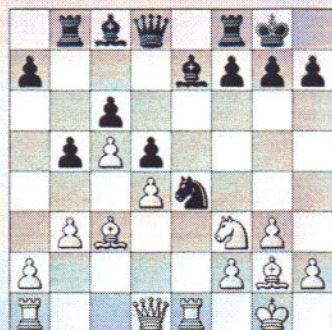

Diagram 4

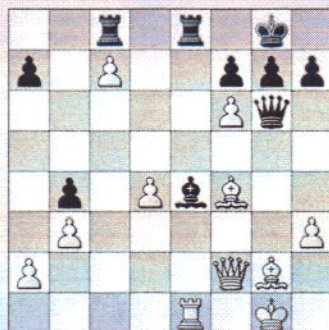
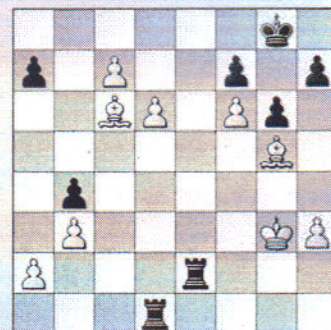

Diagram 5

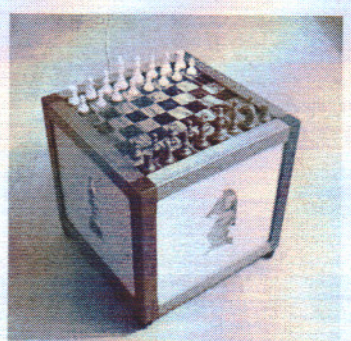
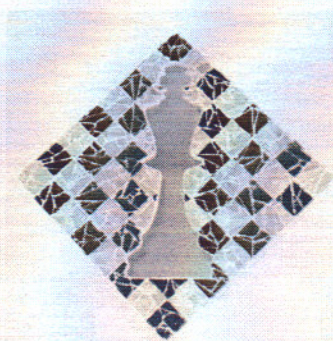
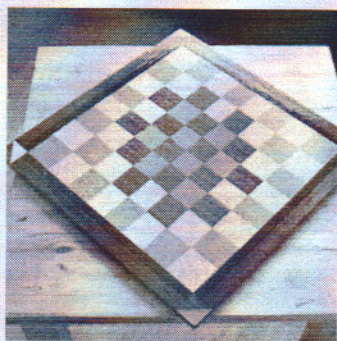
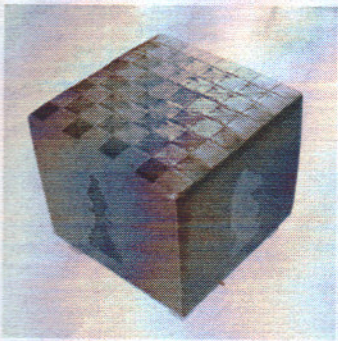
SCHAAKKUNST

De combinatie schaken en kunst is al eeuwen oud. Vele honderden jaren geleden zijn al tekeningen, schilderijen en de meest kunstzinnige beelden en schaakspellen gemaakt en altijd en overal hebben talloze beroepskunstenaars en hobbyisten het schaakspel op kunstzinnige wijze uitgebeeld. Twee liefhebbers van schaken en kunst, Geert van Tongeren uit Druten en Margreet Wevers uit Velp, blazen die oude combinatie van kunst en schaken nieuw leven in. Zij verzamelen schaakkunst op hun website www.schaakkunst.nl. Daar is een permanente tentoonstelling te bezichtigen. Ook willen ze schaaktoernooien en evenementen opluisteren met schaakkunst. Met hun website en hun aanwezigheid bij toernooien hopen ze de belangstelling voor het schaken te bevorderen. Geert van Tongeren (43) en zijn vriendin Margreet Wevers (39) vinden dat

de symboliek van het schaakspel en het geblokte motief van een schaakbord zelf, zich bijzonder goed lenen voor het uiten van creativiteit. Ze kunnen zich er goed in uitleven. Ze hebben zelf al de nodige schaakkunstwerken gemaakt, variërend van kussens en borden tot tafels en spiegels. „Behalve dat we ons eigen werk laten zien, benaderen we kunstenaars die iets met dit thema gedaan hebben. We richten ons met name op de hedendaagse moderne schaakkunst. Er zijn al ontzettend veel mooie dingen gemaakt die de moeite van het bekijken waard zijn. Wij hopen dat de kunstenaars hun kunstwerk in de galerie op onze website willen plaatsen, zodat deze galerie een "ontmoetingsplaats" wordt voor iedereen die op zoek is naar een mooi schaakkunstwerk. Iedereen die een toernooi organiseert, mag contact opnemen met

de initiatiefnemers van Schaakkunst. Geert van Tongeren: „Als je met iets origineels komt zoals een toernooi met daarnaast een schaakkunstexpositie, komt het meer in de schijnwerpers en zal dus meer publiek en publiciteit krijgen dan doorgaans het geval is”. De Gelderse schaakkunsthiefhebbers organiseren binnenkort hun eerste expositie. Deze wordt op zaterdag 1 april geopend in cultureel centrum D'n Bogerd in Druten en kan de hele maand april bezocht worden. Op 23 april vindt op dezelfde locatie een toernooi plaats. De bezoekers die op deze dag naar Druten gaan, slaan dus twee vliegen in een klap. Over-

gens hopen de initiatiefnemers dat ze dan ook schaakkunst van andere kunstenaars kunnen laten zien en ze roepen speciaal kinderen op om werken in te sturen die tentoongesteld zullen worden. Geert van Tongeren: „Misschien kunnen ze wel van oud speelgoed een schaakspel maken.” Mensen die thuis of bij hun schaakvereniging oud en ongebruikt schaakmateriaal hebben staan, kunnen er Geert van Tongeren misschien blij mee maken. Hij kan er nog wel iets kunstzinnigs van maken. Voor nadere informatie: Geert van Tongeren, tel. 0487-561865 of 06-42825552.

JOOP JANSEN

Joop Jansen uit het Noord-Limburgse Oostrum, die nog niet zo lang geleden de titel Internationaal Meester Correspondentieschaak wist te veroveren, heeft opnieuw een mooi resultaat behaald. Hij heeft zijn eerste SIM-norm gescoord (SIM = Senior Internationaal Meester). Dit is een norm die tussen de titel van Internationaal Meester en Grootmeester correspondentieschaak in zit. Hier zien we een recente partij van Joop Jansen.

J. Jansen - F. Atakisi

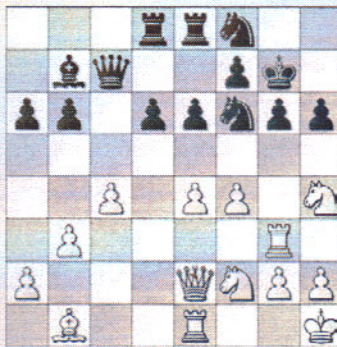
(Commentaar: Joop Jansen)

1.e4 c5 2.Pf3 e6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 a6 5.Ld3 Pf6 6.0-0 d6 7.c4 b6 8.Pc3 Lb7 9.De2 Le7 10.b3 0-0 11.Lb2 Pbd7 12.f4 Dc7 13.Kh1 Tfe8 14.Tae1 Tad8 15.Lb1 Lf8 16.Pf3 h6 17.Ph4 Ph7 18.Tf3 g6 19.Pd1 Lg7 20.Lxg7 Kxg7 21.Pf2 Phf8 22.Tg3 Pf6

ZIE DIAGRAM 1

De meeste stukken van wit

Diagram 1

staan goed tot optimaal. Dus dan moet het er maar eens van komen!

23.e5 dxe5 24.fxe5 Pg8 25.Tf1 Te7 26.Ph3 Ted7 27.Pf4

Belegering van g6. Wit heeft bijna al zijn stukken op dit punt samengetrokken. Zwart heeft weinig verweer.

27...Td2

probeert nog iets tegenstand te bieden

28.Dh5!

ja die kon ook nog.

28...Pe7 29.h3 Dd7

ZIE DIAGRAM 2

30.Pfxg6

En het is eigenlijk uit. Zwart probeert nog wat, maar het is tevergeefs.

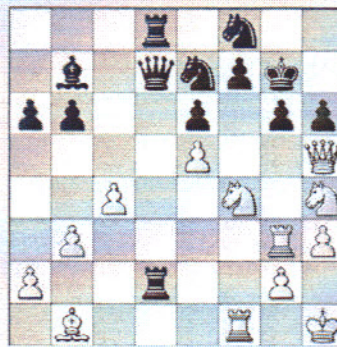
30...Lxg2+ 31.Pxg2 Pexg6 32.Pe3

Nu switcht wit; in plaats van g6 wordt de aanval op h6 overgezet.

32...Dc6+ 33.Kg1 Dc5 34.b4

Hoe simpel is het schaakspel-

Diagram 2

letje. De verdediger wordt weg-gelokt. De lesmethode Brunia/Van Wijgerden deed weer eens dienst.

34...Dd4 35.Kh1

Uit de penning.

35...Tb2

36.Pg4 Dd2 37.Le4 Td4 38.Tg2 en zwart kan de pion niet blijven dekken zonder materiaal-verlies.

38...Dg5

Wit kan nu met Lxg6 en/of Txf7 veel materiaal winnen.

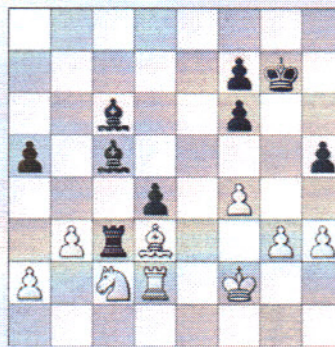
Zwart heeft dan echter tegenkansen. Ik ruil echter de dames en het eindspel is simpel uit.

39.Dxg5 hxg5 40.Txb2 Txe4

41.Tc1 (1-0)

De sterkste twee Nederlandse

Diagram 3

schaakvrouwen, Zhaoqin Peng en Tea Lanchava, hebben in Maastricht een korte tweekamp gespeeld. Het werd 2-2. De spelers mochten gebruik maken van computerprogramma's. In de eerste twee partijen was de opening 1. e4

e5 2. d4 exd4 3. Pf3 verplicht. In de andere twee partijen werd gespeeld volgens de regels van het Random Chess. Dat hield in dat de beginstelling van de stukken via loting tot stand kwam. Voor de organisatie tekende de stichting Chess Events Maastricht. Hier volgt het slot van een van de partijen tussen Peng en Lanchava.

Zhaoqin Peng - Tea Lanchava
ZIE DIAGRAM 3
42...f5!

De pion mag niet worden genomen. Zou wit de pion pakken (43.Lxf5) dan zou volgen 43...Tf3+ 44.Ke1 Txxg3 en dan heeft zwart voordeel.

43.Pe1 h4! 44.gxh4 Ld6! 45.Tc2 Le4 46.Txc3 dxc3 47.Lxe4 fxe4 Wit ruilt af, maar komt er niet voordelig uit. De situatie is een beetje verder verslechterd.

48.Ke3 f5 49.Kd4 Kg6! 50.Pc2 Lxf4 51.Kxc3 Kh5 52.b4?! axb4+ 53.Pxb4 Kxh4 54.Kd4 Kxh3 55.Pd5 Kg4 56.a4 Ld2 57.Pe3+ Lxe3+ (0-1)

